

URUNK MEGJELENÉSE, VÍZKERESZT*A év*

1-4 oldal

Olv.: Iz 60,1-6 – Ef 3,2-3a.5-6 – Mt 2,1-12

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves Testvérek! Még egyszer Karácsony! Ez a mai ünnep parancsolt ünnep a megkeresztelt emberek számára, és a keleti testvéreink ezen a mai napon tartják a Karácsonyt. A 4. században érkezett el ide Európába ez az ő ünnepi rendjük. És azért mondtam ezt így: még egyszer Karácsony, mert mi már egyszer ünnepeltünk december 25-én. De hát nem lennénk magyarok, ha ennek az ünnepnek nem lenne egy sajátos magyar neve is, hiszen ennek az ünnepnek a neve az általános világra nézve: Epiphania Domini, az Úr megjelenésének az ünnepe. Mi magyarok azt mondjuk: Vízkereszt. Azért a magyar elnevezések mindig találóak, mert az a név arra utal, hogy a mi keresztény életünk a keresztséggel kezdődik. Akkor, amikor megkereszteltek bennünket, akkor indult el a krisztusi utunk. Aztán hogy meddig jutunk ezen az úton, végig tudunk-e menni rajta, az már a mi hozzáadásunkon múlik. Meg azon, hogy mennyire gondoljuk komolyan, hogy Isten segítségével nélkül keresztény módon ezen az úton nem lehet végigmenni.

Mindenesetre most mi a magyar szokások szerint vizet szentelünk a szentmise elején. Egyébként nagyobb templomokban, püspöki templomokban általában ünnepnapokon meg vasárnap is vízszenteléssel kezdődik a szentmise és meghintik az embereket ezzel az új szenteltvízzel, hogy emlékeztessen ez az egy csepp szenteltvíz a keresztség vizére, amelyben lelkileg megfürödtünk, megtisztultunk. Úgy most erre készülünk, erre a vízszentelésre, ezzel kezdődik ez a mai ünneplésünk.

Vízszentelés

Könyörögve kérünk, mindenható Istenünk, hogy atyai jóságod áldja meg ezt a sót. Te parancsoltad Elizeus prófétának, hogy sót keverjen a vízbe és így adjon a víznek termékenyítő erőt. Kérünk, Istenünk, hogy akárhová is hintik ezt a sóval vegyített vizet, távozzék onnan a gonosz lélek minden cselszövése, és Szentlelked jelenléte őrizzen meg minket mindenkor. Krisztus, a mi Urunk által. – Ámen.

Mindenható örök Istenünk! Te egész testi és lelki életünk ősforrása vagy. Kérünk, áldd meg ezt a vizet, amelyet nagy bizalommal kegyelmed ajándékaként használunk, hogy megnyerhessük bűneink bocsánatát, minden betegségünkől való gyógyulásunkat és a gonosz lélek kísértéseiből való szabadulásunkat. Fakassz, Urunk, irgalmasságodból üdvösséget adó vízforrást, hogy szívünk mindig közelebb jusson hozzád és minden testi-lelki veszedelemtől megmeneküljünk. Krisztus, a mi Urunk által. – Ámen.

Kedves Testvérek! Hát a menekülés útjára még ráléphetünk. Ez nem az Isten előli menekülés meg nem az élet útjáról való menekülés, hanem a világból való bizonyos menekülés. Hányszor panaszkodnak, főleg ilyen vénemberek, mint én vagyok: hát ez a világ olyan nehezen érthető már a számunkra és oly nehezen elviselhető. Fiatalok még annyira bíznak a világban meg önmagukban, hogy el is felejtik sajnos az Istent. Mi mindenesetre egy másik utat választunk, Istenhez vezető utat.

Szentbeszéd

Kedves Testvérek! Még egyszer ezzel kezdeném a mondanivalómat: még egyszer Karácsony! Ahogy említettem, a keleti keresztények ma ünneplik a Karácsonyt, és ebben megint van akár egy kis figyelmeztetés is nekünk. Hiszen ebben a második eseményben van egy olyan mozzanat, ami az első Karácsony megünneplésekor – ami a mi Karácsonyunk, ha mondhatom ezt így – nem szerepel. Ugyanis az első Karácsony – az énekeink is mind erről szólnak – Messiás eljövételét hirdeti meg a zsidó népnek. Jó, megérdemlik a zsidók, hogy ezt a kiváltságot kaphatták a Jóistentől, hiszen az egyistenhitbe belenőttek és az egyistenhitet megőrizték egészen Krisztus eljöveteleig. Ezzel aztán az ő küldetésük valójában lejárt.

De ez a második Karácsony, a keletiek Karácsonya azt jelenti, hallottuk: Jézus Krisztus az emberiségnek a Megváltója. Nemcsak a zsidók megváltója, minden embernek a Megváltója. Persze az első Karácsony is értelmezhető így, hogy az emberiségnek a Megváltója Jézus, ez természetes, de ez a keleti Karácsony ezt kifejezetten hangsúlyozza. És ebben a mai világban egy sajátos üzenete van ennek, mert hiszen a keresztény üzenet, a megváltás jó híre, az minden embernek szól, hiszen minden ember az Isten gyermeke, az egész emberiség az Isten családja. De ebben a második karácsonyi elbeszélésben van egy új mozzanat: nemcsak az Isten jött el a világunkba, hanem az emberek is megindultak, és ez egy új szempont.

Ezek a napkeletiek ugye a mai Irak területéről indultak el, napkeleti bölcseknek mondjuk őket, királyoknak mondjuk őket, háromkirályoknak, ez egyik sem fejezi ki a lényegét. Mert nem róluk van szó, hanem pontosan az van az egész elbeszélés középpontjában, Aki miatt ők elindultak. Sajnos ugye az emberiség nagyon kevésszer találja el, hogy milyen választ is kell adnunk az Istennek. Mert ugye az egész karácsonyi ünnepkörben erről volt szó, hogy az Isten helyreállítja a világ rendjét. És a világ rendjét azzal állítja helyre, hogy elküldte az ő Fiát és föl kínálja mindenkinek a megoldás lehetőségét, az új életnek a lehetőségét. Csak mi emberek másképp gondolnánk az életnek a megújítását meg a világnak a megváltását is. Mi mindig királyt várunk, hatalmat szeretnénk. Pedig olyan egyértelmű az angyalnak az üzenete: Gyermekeket találtok pólýába takarva és jászolba fektetve. Hát ott kell akkor keresnetek a megoldást, emberek! És valóban, az Isten kifejezte ezzel a szeretetét, csak ebben a piciny gyerekben nem olyan könnyű meglátni a világ hatalmas Urát, az emberiség Megváltó Istenét, vagy ha így tetszik, most hangsúlyozzuk ezt a Béke fejedelmét.

Pedig ebben a pici gyerekben, mint ahogyan mindegyikünk aprócska újszülöttjében, bent van a lehetősége a nagyságának, bent van a lehetősége az élet kibontakoztatásának. Egészen természetes. Valahogy úgy, ahogy a földbe vetett magban – télidő van, bár nincsen nagyon hideg, még havat sem láttunk itt, a mi hazánkban igazából – de az elvetett magban a hó alatt is ott van a tavasznak az ígérete. Hát ugyanott van ebben a kicsi gyerekben a jézusi ígéret, az Isten üzenete: úgy szeretett minket, hogy a Fiát adta oda értünk. És ez alapvetően azt jelenti, hogy ha ezt valaki megérti, akkor helyreállt a rend. Hiszen az emberi élet dráma, és ez az ünnep azért van, Karácsony azért van, és tegyük hozzá Húsvétot is, Húsvét azért van, mert ez az egyetlen út, ami Karácsonytól Húsvétig vezet, ami rendet teremthet ebben a világban. Nagyon fontos ez az üzenet, mert ha az élet valóban dráma, akkor az emberi élet nem fordulhat tragédiába. Mert ez az újszülött Gyermeke, aki majd felnővekedik nem csupán egy történetet hozott el nekünk és nem csupán a történelemnek egy szemlélője, aki biztat meg bátorít bennünket, hogy gyerünk, gyerünk, gyerünk. Hanem valóban a mi életünket éli, a mi életünket élte, és Ő a főszereplő az emberiség történetében, ha komolyan belegondolunk. És ettől kezdve az emberi élet isteni színjáték.

Tehát ez a mai nap valamiképpen azt a csodálatos ígéretet hozza, és ahogy mondtam, egy új mozzanat. Mert megindulnak emberek, nemcsak Isten jön el, hanem elindulnak emberek. Ezek a távolról elinduló emberek, nem óhajtom színezní, hogy mi minden történt velük az úton, mi volt Jeruzsálemben, Heródes házában, satöbbi. Tudjuk, sokszor hallottuk már. Hanem sokkal inkább arra kellene, Testvérek, gondolnunk, hogy az ő útjuk a mi emberi utunk. Ha össze tudjuk

kulcsolni a kezünket meg el tudunk jönni templomba, templomi közösségbe, akkor ez az út a mi utunk. Végeredményben az emberi élet első pillanatától a halálig tartó út. És ha az ember ezen komolyan elgondolkodik, akkor valóban ezeknek az istenkereső embereknek a példája megszólíthat bennünket. Belegondolunk-e abba, hogy mi minden vár bennünket, embereket ezen az úton? És milyen válaszaink vannak nekünk ezekre a történésekre, amik érnek bennünket nap mint nap? És egyáltalán, mennyire egyértelmű és világos számunkra, hogy hova tartunk, mi a célunk? És bizony éppen ezeknek az embereknek a példájára mondhatjuk azt, hogy a mi célunk valóban az Isten, Jézus Krisztus. Hiszen Ő adott értelmet az életnek. És hogyha mi elindulunk felé és találkozunk vele, és ez a találkozás valóban megtörténik, akkor az ember új életet él. És valamiképpen olyan csoda történik velünk, mint ezekkel az utasokkal, akik a távoli keletről jönnek Jeruzsálembe és Betlehembe jutnak, és azt hallottuk, hogy leborulnak ez előtt a Gyermekek előtt. A körülményekről szó sincs, csak azt halljuk, hogy a ház fölött megállt ez a csillag. És megajándékozták a jövődöbelit, aranyat, tömjént és mirhát, a szívük aranyát, az emberi szeretetnek a tömjénjét és minden emberi fájdalomnak a mirháját. És ezek az emberek, ahogy hallottuk, ez után a találkozás után, ide Heródes vagy oda Heródes, más úton tértek vissza, eszükbe se jutott, hogy Heródeshez menjenek vissza. Ők annyira okosak lettek ez által a találkozás által. Mennyire okosabbak lennénk mi is, ha igazán találkoznánk Jézus Krisztussal. Mennyivel kevesebb gondunk lenne! Mennyivel egyszerűbben tudnánk egy csomó problémát megoldani, nem könnyebben, de egyértelműbben. És bizony ezek az emberek valóban a szívük nagyságával élték az életüket, meg tudták mutatni a szeretetüket az embereknek, meg tudták mutatni a tiszteletüket, a jóindulatukat az embereknek, és egyet tudtak érezni az emberek gondjával-bajával. Ez volt az ő jutalmuk, vagyis értelmes életet éltek. És valójában Isten a rendet ebben látja, hogy az ember fölismeri azt, hogy mi is az ő útja, mi az életének a célja. És ha ez tisztázódik bennünk, akkor egy új világ születik bennünk is meg körülöttünk is.

És csak egy szempontot hadd mondjak, ha már annyi szó esik Benedek pápáról. Benedek pápának a legnagyobb ajándéka, Testvérek, erről kevés szó esik, bár ő mindent jelzett a püspöki jelmondatával, ami ez volt: „az igazság munkása”, az igazság szolgálója. Ez azért fontos, mert ez az egész életét meghatározta. Valójában 23 éves korában fogalmazta meg a maga számára az Istennel való kapcsolatának ezt a nagy igazságát, hogy ő az igazságnak munkatársa. És eljut odáig, amit itt a halála előtti pillanatokban, az utolsó levegővétel előtt még kimondott: Uram, én téged nagyon szeretlek. Micsoda életív!

És ez az ember 23 éves korában tudott szembe menni egy teológiai modellel. A müncheni teológián, ahol ő tanult Aquinói Szent Tamás gondolatisága meghatározta az egész légkört. Egy pályázatot írtak ki, és ő ezt elnyerte. Olyan zseniális volt a pályázata, hogy azonnal summa cum laude bevették disszertációnak és doktorrá avatták. A pályázatának az üzenete pontosan az, hogy ő az igazság munkása kíván lenni. A dolgozatnak az volt a címe: az Egyház Isten népe. És bár Aquinói Tamás ugye az egyik legnagyobb, fantasztikus az a megközelítése és megfogalmazása, írásba foglalása az igazságnak, ahogy azt Tamás tette, nem véletlen, hogy Európát az ő gondolkodása határozta meg teológiailag, de Joseph Ratzinger, ez a fiatal, 23 éves ember vette azt a bátorságot, hogy az egész egyetem folyamával szembeszegüljön, és ő Ágostonhoz fordult. Szent Ágostonhoz, a másik zsenihez, aki másképpen közelített az Isten misztériumához. És ebben a munkájában Ratzinger a következő kiindulási pontot választotta. Aquinói Tamás a nagy igazságokat gyönyörűen definíciókba foglalja, ezek nagyon fontosak, hogy az igazságnak vagy a misztériumnak a megfogalmazása egyértelmű legyen, nagy ajándék ez. De azt mondja Ratzinger, hogy az igazság nem fogalmakban jön hozzánk, hanem az Igazság, ha Istenről van szó, személy. És Szent Ágostonnak pontosan ez a gondolata ragadta őt meg, és azóta ez uralja a kereszténység istenkapcsolatát. Ha értenénk, akkor többet foglalkoznánk vele, sokkal könnyebb lenne kereszténynek lennünk.

Azt mondja Ágoston, és emellett tette le a voksot Ratzinger fiatalemberként, és aztán egész teológiájának az üzenet és az a sok-sok ajándék, amit köszönhetünk neki, ebből jön ki, azt mondja: egy igazság van, az Isten, az igazság pedig a szeretet. Ha nincs szeretet, akkor nincs Isten. Kész, nem kell ragozni tovább a kérdést. És Ágoston ezt gyönyörűen ki is fejt. Azt mondja, a főparancsolat: szeresd Uradat és Istenedet, ez az első. A második hasonló ehhez: szeresd felebarátodat, mint önmagadat. És mit mond Ágoston, és ez világlik ki Ratzingernek az okfejtéséből? Azt mondja: a parancs rendjén úgy van, az első az istenszeretet, de a megvalósulás rendjében az első az emberszeretet. És hogyan magyarázza? Hogyan szeretheti valaki az Istent, aki nem szereti az embertársát? Hogyan szeretheti az Istent, akit nem lát, ha azt, akit meg lát, nem szereti? Milyen pofonegyszerű logika! És az emberszeretet vezethet el bennünket az istenszeretethez. Hát, ha mi gyarló, esendő emberek tudjuk szeretni egymást, akit látunk, akivel sok gondunk meg bajunk is lehet, de minden örömünk forrása is, innen lehet eljutni ahhoz az Istenhez, aki az igazság, aki a szeretet. És mindenre ez a magyarázat. Ha nincs igazság, akkor nincs világ, ha nincs szeretet, akkor nincs élet. Lehet ezt rágni, lehet ezt így-úgy csűrni-csavarni, az igazság egyértelmű.

Testvérek, ezt csak azért hoztam ide, mert ma annyit hallunk XVI. Benedek pápáról és vele kapcsolatosan. Testvérek, ez volt az ő igazsága! Mindössze ez az egy mondat, és ebből bomlik ki az igazság, ebből bomlik ki a szeretet, a világ értelme, az emberi élet értelme. Köszönjük meg ezen az ünnepnapon is ennek a csodálatos embernek. Én ezt magamban így szoktam mondani: ő a hit embere, ő az igazság embere, ő az Isten embere. Ha már ilyen példánk van, akkor segítsen nekünk ez is abban, hogy ez a földi élet valóban ne drámai legyen a számunkra, még kevésbé tragikus, hanem valóban legyen Isten és ember közös története igazságban meg szeretetben.

Legyen ennek az ideai Vízkereszt ünnepnek a mi számunkra ez az üzenete, ha elfogadják. De hát látom, hogy nem nagyon érdekli ez az embereket, amiket én mondok. Majd keressünk valaki olyant, aki talán jobban meg tudja szólítani a kedves embereket, és akkor talán több lesz a hit is meg több lesz az igazság is, több lesz a szeretet is. Imádkozzunk ezért valóban!

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves Testvérek! Nem megszokott módon kezdődött ez a szentmise, hát akkor már a befejezés is így történjen. Ugyanis ezen a napon szoktunk házat is szentelni, lakást is szentelni. Most ezt az imádságot is elimádkozom, és vigyék magukkal a Testvérek magukkal az Isten áldását az otthonaikba. Hiszen nem olyan rossz lakótárs a Jóisten, bár egy kicsit túl igényes esetenként, de ugyanakkor békességteremtő is meg biztonságot adó is.

Könyörögjünk és kérjük Jézus Krisztust, a mi Urunkat, hogy áldva áldja meg ezt a hajlékot és minden lakóját. Adja nekik őrző jó angyalát. Hajlítsa őket szolgálatára, fontolgassák csodás törvényeit: Hárítson el tőlük minden ellenséges hatalmat. Szabadítsa meg őket minden rettegéstől és háborgatástól, és őrizze meg őket ebben a hajlékban. Aki az Atyával és a Szentlélekkel él és uralkodik, Isten, mindörökkön-örökké. – Ámen.

Kedves Testvérek, akkor ilyen dupla áldással menjenek el. Kevesen vannak, sokfelé kellene elvinni az áldást. Én nem szoktam úgy hirdetni, hogy parancsolt ünnep, mert ha parancsból kell eljönni egy hívő embernek a templomba, akkor ne jöjjön el, akkor maradjon otthon. Úgyhogy ezt nem szoktam mondani, hogy kötelező és parancsolt ünnep. De hát ez a mai az! Voltak olyan évtizedek a rendszerváltoztatás előtt, amikor hangoztatás nélkül ezeken a napokon a templomokban nem fértek el az emberek. Hát visszapogányosodunk, úgy látszik.

+ *Á L D Á S* +